

Arbetsmarknadsdepartementet
103 33 Stockholm
a.registrator@regeringskansliet.se

Yttrande över promemorian Översynen av stödet för yrkesintroduktionsanställningarna

Lärarnas Riksförbund har givits möjlighet att lämna synpunkter på rubricerad remiss.

Bakgrund till Lärarnas Riksförbunds ställningstaganden

Lärarnas Riksförbund instämmer i att yrkesintroduktionsanställningar behövs på den svenska arbetsmarknaden, förutsatt att kollektivavtalen fungerar som grund. Flera branscher har allt svårare att rekrytera samtidigt som antalet ungdomar som väljer yrkesprogrammen minskar. Parallellt ökar klyftorna på arbetsmarknaden när utsatta grupper, ungdomar utan gymnasieutbildning och nyanlända, har allt svårare att komma in på den svenska arbetsmarknaden.

Yrkesintroduktionsanställningar kan därmed, rätt utformade, bli en viktig komponent för att öka sysselsättningen samt minska det ökade gapet mellan antalet examinerade ur yrkesprogrammen och efterfrågan hos företagen.

Förbundets ståndpunkt är dock att även om det krävs speciella insatser med tanke på de omfattande utmaningar som finns på den svenska arbetsmarknaden, är förslaget om att öppna för en arbetsmarknad utan kollektivavtal fel väg att gå.

Kollektivavtalen är en garanti för att anställda har skäliga arbetsvillkor och löner. Att utvidga stödet för yrkesintroduktionsanställningar till att även omfatta arbetsgivare som saknar kollektivavtal riskerar att leda till att lönen för en YA-anställd kan ligga långt under den kollektivavtalsenliga lönenivån på området. Att arbetsgivare som inte omfattas av kollektivavtal om yrkesintroduktionsanställning kan få ta del av stödet minskar givetvis också incitamenten för att teckna nya kollektivavtal. Utvidgningen innebär dessutom en risk för att redan existerande avtal sägs upp om anställningar med stöd för yrkesintroduktionsanställning kan komma till stånd även utan kollektivavtal.

Utvidgning innebär också en risk för försämrad kvalitet vad gäller lärande på arbetsplatsen. I dagsläget fungerar parterna som garantier för att utbildning eller handledning inte uteblir, dels genom den fackliga närvaron på arbetsplatserna. Detta skulle inte vara fallet hos arbetsgivare som inte omfattas av kollektivavtal. De

bristande möjligheterna till kontroll av lärandet på arbetsplatsen innebär därför en risk för den enskilde att inte få det lärande och den handledning han eller hon enligt lärandeplanen har rätt till. Att kravet på att kollektivavtal försvinner är därmed djupt oroväckande.

Med anledning av ovanstående föreslår Lärarnas Riksförbund följande:

- Stödet får endast lämnas till arbetsgivare som inte omfattas av kollektivavtal om yrkesintroduktion om denne verkar i branscher där ett sådant avtal finns och där det råder brist på arbetskraft enligt Arbetsförmedlingens bristindex.
- Stödet får lämnas endast under förutsättning att arbetsgivaren intygar att lön och andra anställningsformer följer av kollektivavtal eller är likvärdiga med förmåner enligt kollektivavtal inom branschen. Arbetsförmedlingen bör få i uppdrag att säkerställa detta.
- Stöd får endast lämnas om den som anges som handledare i lärandeplanen har genomgått Skolverkets handledarutbildning och kan intyga detta.
- Samtliga arbetsgivare, oavsett om arbetsgivaren omfattas av kollektivavtal om yrkesintroduktion eller inte, ska lämna en återrapportering var tredje månad till Arbetsförmedlingen som visar att innehåll och omfattning av utbildning eller handledning stämmer överens med vad som angivits i lärandeplanen.
- YA-delegationen bör få en större roll i tillsyn och uppföljningen av stödet för yrkesintroduktionsanställningar. YA-delegationen bör få i uppdrag att se över och utveckla kontrollåtgärderna och upparbeta en fungerande uppföljningsprocedur tillsammans med Arbetsförmedlingen.

Förbundet tillstyrker Översynens övriga förslag.

Stockholm 15 januari 2018

LÄRARNAS RIKSFÖRBUND

Åsa Fahlén
Förbundsordförande

Katariina Treville
Utredare